

Novine u Zakonu o socijalnoj skrbi

Centar za socijalnu skrb Zagreb
Marija Ražnjević, mag. iur.

31.05.2022.

Zakon o socijalnoj skrbi

(Narodne novine, broj: 18/22, 46/22)

- ▶ Dana 17.02.2022. g. stupio na snagu novi Zakon o socijalnoj skrbi
- ▶ Zakon donosi novine:
 - Terminološki: naknade umjesto prava
 - Postupovno: priznaje se pravo na naknade (donosi se rješenje u upravnom postupku), usluga se odobrava (na temelju uputnice - neupravni postupak)
 - Promjena nadležnosti za naknadu do zaposlenja - dosadašnje pravo na naknadu do zaposlenja je iz sustava naknada socijalne skrbi prešlo u sustav naknada Hrvatskoga zavoda za zapošljavanje, kao novčana pomoć za nezaposlene osobe s invaliditetom
 - Ublažavanje uvjeta za priznavanje prava - pravo na status njegovatelja, pravo na osobnu invalidninu

Vrste naknada u sustavu socijalne skrbi

- ▶ Članak 21. Zakona propisuje vrste naknada u sustavu socijalne skrbi
- ▶ Naknade koje se ostvaruju temeljem utvrđenog invaliditeta- oštećenja funkcionalnih sposobnosti prema propisima o vještačenju i metodologijama vještačenja (Uredba o metodologijama vještačenja, Narodne novine, broj 67/17, 56/18, 16/22):
 - doplatak za pomoć i njegu
 - osobna invalidnina
 - naknada za ugroženog kupca energenata
 - status njegovatelja

Naknada do zaposlenja

- ▶ Stupanjem na snagu Zakona o socijalnoj skrbi (NN br. 18/22) i Zakona o izmjenama i dopunama zakona o tržištu rada (NN br. 18/22) pravo na naknadu do zaposlenja je iz sustava naknada socijalne skrbi prešlo u sustav naknada Hrvatskoga zavoda za zapošljavanje, kao novčana pomoć za nezaposlene osobe s invaliditetom
- ▶ Čl. 313. Zakona o socijalnoj skrbi (NN br. 18/22) - korisnik prava na naknadu do zaposlenja kojemu je to pravo priznato na temelju prijašnjeg Zakona o socijalnoj skrbi zadržava priznato pravo i nakon stupanja na snagu novoga Zakona, dok nadležno tijelo ne utvrdi ispunjava li uvjete za priznavanje prava na novčanu pomoć prema propisu o zapošljavanju
- ▶ Za korisnike prava na naknadu do zaposlenja nadležno tijelo je dužno provesti postupak radi utvrđivanja ispunjava li uvjete za priznavanje prava na novčanu pomoć prema propisu o zapošljavanju u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu Zakona o socijalnoj skrbi (NN br. 18/22)

Doplatak za pomoć i njegu

- ▶ priznaje se osobi s invaliditetom zbog čega joj je prijeko potrebna pomoć i njega druge osobe u organiziranju prehrane, pripremi i uzimanju obroka, nabavi namirnica, čišćenju i pospremanju stana, oblačenju i svlačenju, održavanju osobne higijene, kao i obavljanju drugih osnovnih životnih potreba (čl. 55. Zakona o socijalnoj skrbi, NN br. 18/22, 46/22)
- ▶ **Doplatak za pomoć i njegu u punom iznosu:**
 - utvrđeno postojanje prijeko potrebe pomoći i njege u punom opsegu
 - utvrđen III. stupanj težine invaliditeta - oštećenja funkcionalnih sposobnosti prema propisima o vještačenju i metodologijama vještačenja
 - utvrđen status osobe s invaliditetom
 - 120% osnovice (600,00 kn)
 - ostvarivanje prava ne ovisi o prihodima/imovini
- ▶ **Doplatak za pomoć i njegu u smanjenom iznosu:**
 - utvrđeno postojanje prijeko potrebe pomoći i njege u smanjenom opsegu
 - utvrđen II. stupanj težine invaliditeta - oštećenja funkcionalnih sposobnosti prema propisima o vještačenju i metodologijama vještačenja
 - utvrđen status osobe s invaliditetom
 - 84% osnovice (420,00 kn)
 - ostvarivanje prava ovisi o prihodima/imovini

Čl. 60. Zakona o socijalnoj skrbi (NN br. 157/13, 152/14, 99/15, 52/16, 16/17, 130/17, 98/19, 64/20 i 138/20)

- ▶ Pravo na doplatak za pomoć i njegu u punom iznosu, neovisno o prihodima i imovini, priznaje se:
 - osobi s težim invaliditetom
 - osobi s težim trajnim promjenama u zdravstvenom stanju ili
 - slijepoj, gluhoj i gluhoslijepoj osobi koja nije osposobljena za samostalan život i rad

- ▶ Pravo na doplatak za pomoć i njegu u smanjenom iznosu, neovisno o prihodima i imovini, priznaje se:
 - slijepoj, gluhoj i gluhoslijepoj osobi koja je osposobljena za samostalan život i rad
 - osobi potpuno lišenoj poslovne sposobnosti

- ▶ **Novina** - nalazom vještačenja mora biti utvrđen status osobe s invaliditetom i II./III. stupanj težine invaliditeta - oštećenja funkcionalnih sposobnosti - uvjeti koji moraju biti kumulativno ispunjeni da bi se ostvarilo pravo na doplatak za pomoć i njegu

Osobna invalidnina

- ▶ čl. 50. Zakona o socijalnoj skrbi (NN br. 18/22, 46/22)

Pravo na osobnu invalidninu priznaje se osobi kod koje je utvrđen IV. stupanj težine invaliditeta - oštećenja funkcionalnih sposobnosti prema propisima o vještačenju i metodologijama vještačenja, a u svrhu zadovoljavanja životnih potreba za uključivanje u svakodnevni život zajednice.

Iznos osobne invalidnine

- ▶ Zakon o socijalnoj skrbi (NN br. 157/13, 152/14, 99/15, 52/16, 16/17, 130/17, 98/19, 64/20 i 138/20):

Osobna invalidnina za osobu koja nema vlastiti prihod iznosi mjesečno 300% osnovice (1.500,00 kn) - čl. 55. st. 1.

- ▶ Zakon o socijalnoj skrbi (NN br. 18/22, 46/22):

Pravo na osobnu invalidninu priznaje se u postotku od osnovice koji iznosi 350% osnovice (1.750,00 kn) - čl. 52.

Zapreke za priznavanje prava na osobnu invalidninu sukladno Zakonu o socijalnoj skrbi (NN br. 157/13, 152/14, 99/15, 52/16, 16/17, 130/17, 98/19, 64/20 i 138/20)

➤ Čl. 54. st. 2. - pravo na osobnu invalidninu ne može se priznati:

- osobi koja osobnu invalidninu ostvaruje po drugoj osnovi,
- osobi koja ima u vlasništvu drugi stan ili kuću, osim stana ili kuće koju koristi za stanovanje, a koji može otuđiti ili iznajmiti i time osigurati sredstva za uključivanje u zajednicu,
- osobi koja ima u vlasništvu poslovni prostor koji ne koristi za obavljanje registrirane djelatnosti,
- djetetu ili odrasloj osobi kojoj je priznata usluga smještaja ili organiziranog stanovanja sukladno odredbama ovoga Zakona ili drugim propisima,
- osobi kojoj je priznato pravo na doplatak za pomoć i njegu sukladno odredbama ovoga Zakona ili na temelju drugih propisa.

➤ Čl. 55. st. 1.

Osobna invalidnina za osobu koja nema vlastiti prihod iznosi mjesečno 300% osnovice.

Zapreke za priznavanje prava na osobnu invalidninu sukladno Zakonu o socijalnoj skrbi (NN br. 18/22, 46/22)

- ▶ čl. 51. - pravo na osobnu invalidninu ne priznaje se osobi:
 - kojoj je priznata usluga smještaja ili organiziranog stanovanja sukladno odredbama ovoga Zakona ili drugim propisima,
 - koja osobnu invalidninu ostvaruje prema drugim propisima,
 - koja doplatak za pomoć i njegu ostvaruje prema ovom Zakonu ili drugim propisima.

Mirovanje prava na osobnu invalidninu

- ▶ **Zakon o socijalnoj skrbi** (NN br. 157/13, 152/14, 99/15, 52/16, 16/17, 130/17, 98/19, 64/20 i 138/20):
 - Čl. 56. st. 1. - korisniku osobne invalidnine koji se nalazi u pritvoru ili istražnom zatvoru, na izdržavanju kazne zatvora, te boravku u inozemstvu u neprekidnom trajanju dužem od dva mjeseca pravo na osobnu invalidninu miruje.

- ▶ **Zakon o socijalnoj skrbi** (NN br. 18/22,46/22)
 - Čl. 53. - korisniku prava na osobnu invalidninu koji boravi u inozemstvu u neprekidnom trajanju duljem od šest mjeseci pravo na osobnu invalidninu miruje.

Naknada za ugroženog kupca energenata

Uredba Vlade Republike Hrvatske o mjesečnom iznosu naknade za ugroženog kupca energenata, načinu sudjelovanja u podmirenju troškova energenata korisnika naknade i postupanju Hrvatskog zavoda za socijalni rad (NN br. 31/22) - stupila na snagu 01.04.2022. g.

- Pravo na naknadu za ugroženog kupca energenata ostvaruju korisnici prava na osobnu invalidninu u iznosu od 200,00 kn.
- Čl. 2. st.2. Uredbe - iznimno u iznosu od 400,00 kn za razdoblje od 01.04.2022. g. do 31.03.2023. g.
- Čl. 2. st. 3. - sufinanciranje troškova električne energije, plina i/ili toplinske energije

Uredba o izmjenama i dopuni Uredbe o kriterijima za stjecanje statusa ugroženih kupaca energije iz umreženih sustava

- Čl. 1. - status ugroženog kupca energenata može imati korisnik osobne invalidnine kojemu nije osigurana usluga smještaja ili organizirano stanovanje

Status njegovatelja

- ▶ za donošenje rješenja kojim se priznaje status njegovatelja više nije potrebna suglasnost nadležnog Ministarstva
- ▶ naknada njegovatelju - 800% osnovice što iznosi 4.000,00 kn, odnosno 900% osnovice što iznosi 4.500,00 ukoliko se radi o njegovatelju osobe s invaliditetom koja je potpuno ovisna o pomoći i njezi druge osobe jer joj je zbog održavanja života potrebno pružanje specifične njege izvođenjem medicinsko-tehničkih zahvata za koju je prema preporuci liječnika roditelj ili njegovatelj osposobljen, a koja se zbog svog zdravstvenog stanja ne može uključiti u programe i usluge u zajednici
- Uključivanje u programe i usluge u zajednici podrazumijeva sve one formalne i neformalne programe i usluge koje su dostupne u lokalnoj zajednici, a osiguravaju zadovoljavanje interesa i potreba pojedinaca u zajednici te ne može ovisiti o željama njegovatelja već se uzimaju u obzir potrebe osobe s invaliditetom.
- ▶ proširen krug osoba kojima se može priznati status njegovatelja:
 - bračni ili izvanbračni drug, formalni ili neformalni životni partner osobe s invaliditetom (čl. 63. st. 3. Zakona o socijalnoj skrbi, NN br. 157/13, 152/14, 99/15, 52/16, 16/17, 130/17, 98/19, 64/20 i 138/20)
 - pravo na status njegovatelja priznaje se osobi po izboru osobe s invaliditetom uz njezinu suglasnost, a koja živi u zajedničkom kućanstvu s osobom s invaliditetom (čl. 63. st.3. Zakona o socijalnoj skrbi, NN br. 18/22, 46/22)

Uvjeti za priznavanje prava na status njegovatelja

- ▶ prebivalište osobe s invaliditetom i njegovatelja na istoj adresi
- ▶ **zapreke:**
 - priznata usluga smještaja ili organiziranog stanovanja, osim u slučaju osiguranja smještaja žrtve obiteljskog nasilja
 - priznata usluga cjelodnevnog boravka (priznata usluga poludnevnog boravka nije zapreka)
 - ne postojanje zapreka iz čl. 261. st. 1. Zakona o socijalnoj skrbi (NN br. 18/22, 46/22)
 - osoba s invaliditetom nema sklopljen ugovor o doživotnom ili dosmrtnom uzdržavanju, ili je pokrenut postupak za raskid, utvrđenje ništetnosti ili poništaj ugovora

Socijalne usluge

- ▶ Članak 71. Zakona - vrste socijalnih usluga
- ▶ psihosocijalna podrška
- ▶ pomoć u kući
- ▶ boravak
- ▶ smještaj (naknada za osobne potrebe)

Psihosocijalna podrška

- ▶ Čl. 94. st.1. - odobrava se radi prevladavanja teškoća i osnaživanja pojedinca u vezi s teškoćama u razvoju, invaliditetom, starijom životnom dobi, kriznim stanjima, nasiljem u obitelji, uključivanjem u svakodnevni život zajednice, prevladavanja tretmanskih iskustava, problema u ponašanju te u drugim nepovoljnim okolnostima
- ▶ pruža se korisniku na temelju uputnice
- ▶ može se odobriti u trajanju do godinu dana, iznimno dulje - dok traje potreba na temelju stručne procjene
- ▶ kod pružatelja usluga do 6 sati tjedno, najviše 3 sata dnevno, od čega najviše 4 sata individualno, a ostalo u grupi (prethodno - do 12 sati tjedno, od čega najviše 6 sati individualno, a ostalo u grupi)

Pomoć u kući

- ▶ Čl. 100. st. 2. t. 2. - priznaje se i osobi kojoj je zbog privremenog ili trajnog tjelesnog, mentalnog, intelektualnog ili osjetilnog oštećenja prijeko potrebna pomoć druge osobe
- ▶ zapreke:
 - nije sklopljen ugovor o doživotnom ili dosmrtnom uzdržavanju, osim u slučaju pokretanja postupka za raskid, utvrđenje ništetnosti ili poništaj ugovora
 - nema u vlasništvu imovinu kojom može osigurati sredstva za zadovoljavanje svakodnevnih životnih potreba, osim stana ili kuće koju osoba koristi za stanovanje

Boravak

- ▶ Čl. 104. st.2. - usluga boravka odobrava se djetetu s teškoćama u razvoju, djetetu bez odgovarajuće roditeljske skrbi, djetetu s problemima u ponašanju, osobi kod koje je utvrđena privremena nezapošljivost prema zakonu kojim se uređuje profesionalna rehabilitacija i zapošljavanje osoba s invaliditetom, osobi s invaliditetom, osobi starije životne dobi, teško bolesnoj odrasloj osobi i beskućniku koji nije smješten u prihvatilištu
- ▶ korisniku se ne može istovremeno priznati pravo na uslugu smještaja, organiziranog stanovanja ili odobriti usluga psihosocijalne podrške
- iznimno, ako je usluga boravka odobrena do dva dana u tjednu može se istovremeno odobriti i usluga psihosocijalne podrške

Smještaj (naknada za osobne potrebe)

- ▶ Čl. 44. - pravo na naknadu za osobne potrebe priznaje se korisniku smještaja ili organiziranog stanovanja ako vlastitim prihodom ne može osigurati zadovoljavanje osobnih potreba na smještaju ili organiziranom stanovanju
- ▶ za odraslu i stariju osobu - 50% osnovice što iznosi 250,00 kn

Hvala na pozornosti.